

Η συνετή και υπεύθυνη χρήση των αντιβιοτικών τόσο στα ζώα όσο και στους ανθρώπους, μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο ανάπτυξης αντοχής από τα βακτήρια.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα αντιβιοτικά που χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία τόσο των ανθρώπων όσο και των ζώων, καθώς και για τα αντιβιοτικά που χρησιμοποιούνται ως τελευταία γραμμή θεραπείας βαριών λοιμώξεων στους ανθρώπους.

Η ειδική Ομάδα Εμπειρογνομόνων για Συμβουλές επί των αντιμικροβιακών παραγόντων (Antimicrobial Advice ad hoc Expert Group, AMEG) έχει ταξινομήσει τα αντιβιοτικά σε κατηγορίες ανάλογα με τις πιθανές επιπτώσεις που συνεπάγεται για τη δημόσια υγεία η χρήση τους στα ζώα εξαιτίας της αυξημένης αντιμικροβιακής αντοχής και ανάλογα με το πόσο αναγκαία είναι η χρήση τους στην κτηνιατρική. Η κατηγοριοποίηση προορίζεται να χρησιμεύσει ως εργαλείο για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων από τους κτηνιάτρους σχετικά με την επιλογή αντιβιοτικού.

Συνιστάται στους κτηνιάτρους να ανατρέχουν στην κατηγοριοποίηση της AMEG προτού συνταγογραφήσουν οποιοδήποτε φάρμακο για τα ζώα που παρακολουθούν. Η κατηγοριοποίηση της AMEG δεν υποκαθιστά τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις θεραπείες, οι οποίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και άλλους παράγοντες, όπως τις υποστηρικτικές πληροφορίες στην Περίληψη των Χαρακτηριστικών του Προϊόντος για τα διαθέσιμα φάρμακα, τους περιορισμούς σχετικά με τη χρήση σε ζωικά είδη παραγωγής τροφίμων, τις γεωγραφικές παραλλαγές των νόσων και τις γεωγραφικές διακυμάνσεις της αντοχής στα αντιβιοτικά, καθώς και τις εθνικές πολιτικές συνταγογράφησης.

Κατηγορία Α

Αποφυγή χρήσης

- τα αντιβιοτικά σε αυτή την κατηγορία δεν έχουν λάβει άδεια κυκλοφορίας στην ΕΕ ως φάρμακα για κτηνιατρική χρήση
- δεν θα πρέπει να χορηγούνται σε ζώα παραγωγής τροφίμων
- μπορούν να χορηγούνται σε ζώα συντροφιάς υπό εξαιρετικές περιστάσεις

Κατηγορία Β

Περιορισμένη χρήση

- τα αντιβιοτικά σε αυτή την κατηγορία είναι κρίσιμης σημασίας για την ιατρική και η χορήγησή τους σε ζώα θα πρέπει να αποσκοπεί αποκλειστικά και μόνο στον περιορισμό του κινδύνου για τη δημόσια υγεία
- το ενδεχόμενο χρήσης τους θα πρέπει να εξετάζεται μόνο εφόσον δεν υπάρχουν αντιβιοτικά της Κατηγορίας Γ ή Δ που θα μπορούσαν να είναι κλινικά αποτελεσματικά
- θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να χρησιμοποιούνται βάσει ελέγχων ευαισθησίας σε αντιμικροβιακούς παράγοντες

Κατηγορία Γ

Προσεκτική χρήση

- για τα αντιβιοτικά αυτής της κατηγορίας υπάρχουν εναλλακτικές στην ιατρική
- για ορισμένες κτηνιατρικές ενδείξεις, δεν υπάρχουν εναλλακτικές που να κατατάσσονται στην Κατηγορία Δ
- το ενδεχόμενο χρήσης τους θα πρέπει να εξετάζεται μόνο εφόσον δεν υπάρχουν αντιβιοτικά της Κατηγορίας Δ που θα μπορούσαν να είναι κλινικά αποτελεσματικά

Κατηγορία Δ

Συνετή χρήση

- θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως θεραπεία πρώτης γραμμής, στο μέτρο του δυνατού
- όπως πάντα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με σύνεση, μόνο όταν υπάρχει ιατρική ανάγκη

Για τα αντιβιοτικά σε όλες τις κατηγορίες

- η άσκοπη χρήση, οι υπερβολικά μεγάλες περίοδοι θεραπείας και η υποδοσολογία θα πρέπει να αποφεύγονται
- ομαδική θεραπεία θα πρέπει να χορηγείται μόνο όταν δεν είναι εφικτή η ατομική θεραπεία
- συμβουλευτείτε τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συνετή χρήση των αντιβιοτικών σε ζώα: <https://bit.ly/2s7LUF2>

AMEG είναι το ακρωνύμιο της ειδικής Ομάδας Εμπειρογνομόνων του EMA για Συμβουλές επί των αντιμικροβιακών παραγόντων (Antimicrobial Advice ad hoc Expert Group). Τα μέλη της είναι εμπειρογνώμονες από τους τομείς της ιατρικής και της κτηνιατρικής, οι οποίοι συνεργάζονται με στόχο την παροχή καθοδήγησης σχετικά με τις επιπτώσεις που συνεπάγεται για τη δημόσια υγεία η χρήση αντιβιοτικών σε ζώα.

Κατηγοριοποίηση αντιβιοτικών για κτηνιατρική χρήση

(με παραδείγματα ουσιών που έχουν λάβει άδεια κυκλοφορίας για ανθρώπινη ή κτηνιατρική χρήση στην ΕΕ)

Α	Αμιδονοπενικιλίνες Μεκιλλινάμη πιβμεκιλλινάμη	Καρβαπενέμες μεροπενέμη δοριπενέμη	Φάρμακα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη θεραπεία της φυματίωσης ή άλλων μυκοβακτηριδιακών νόσων ισονιαζίδη εθambutόλη πυραζιναμίδη εθειοναμίδη	Γλυκοπεπτιδία βανκομυκίνη	ΑΠΟΦΥΓΗ ΧΡΗΣΗΣ
	Κετολίδες τελιθρομυκίνη	Λιποπεπτιδία δαπτομυκίνη		Γλυκυλκυκλίνες τιγκεκυκλίνη	
	Μονομπακτάμες αζτρεονάμη	Οξαζολιδινόνες λινεζολίδη		Παράγωγα φωσφορικού οξέος φωσφομυκίνη	
	ΡΙφαμυκίνες (εκτός της ριφαξιμίνης) ριφαμυκίνη	ΡΙμινοφαيناζίνες κλοφαζιμίνη	Άλλες κεφαλοσπορίνες και πενέμες (κωδικός ATC: J01DI), περιλαμβανομένων συνδυασμών κεφαλοσπορινών 3ης γενιάς με αναστολείς β-λακταμάσης κεφτομπιπρόλη κεφταρολίνη κεφτολοζάνη-ταζοβακτάμη φαροπενέμη	Ψευδομοναδικά οξέα μουπιροκίνη	
	Καρβοξυπενικιλίνη και ουρεΐδοπενικιλίνη, περιλαμβανομένων συνδυασμών με αναστολείς β-λακταμάσης πιπερακιλλίνη-ταζοβακτάμη	Σουλφόνες δαψόνη		Ουσίες που έλαβαν πρόσφατα άδεια κυκλοφορίας για χρήση σε ανθρώπους μετά τη δημοσίευση της κατηγοριοποίησης της AMEG δεν έχει προσδιοριστεί ακόμα	
Β	Κεφαλοσπορίνες 3ης και 4ης γενιάς, με εξαίρεση τους συνδυασμούς με αναστολείς β-λακταμάσης κεφοπεραζόνη κεφοβεκίνη κεφκινόμη κεφτιοφούρη	Πολυμυξίνες κολιστίνη πολυμυξίνη Β	Κινολόνες: φθοροκινολόνες και άλλες κινολόνες κινόξακίνη δανοφλοξακίνη διφλοξακίνη ενροφλοξακίνη φλουμεκίνη ιβαφλοξακίνη	μαρβοφλοξακίνη νορφλοξακίνη ορβιφλοξακίνη οξολινικό οξύ πραδοφλοξακίνη	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ
Γ	Αμινογλυκοσίδες (εκτός της σπεκτινομυκίνης) αμικασίνη απραμυκίνη διυδροστρεπτομυκίνη φραμυκετίνη γενταμικίνη καναμυκίνη νεομυκίνη παρομομυκίνη στρεπτομυκίνη τομπραμυκίνη	Αμινοπενικιλίνες, σε συνδυασμό με αναστολείς β-λακταμάσης αμοξικιλίνη + κλαβουλανικό οξύ αμπικιλίνη + σουλμπακτάμη	Αμφαινικόλες χλωραμφαινικόλη φθορφαινικόλη θειαμφαινικόλη	Μακρολίδες ερυθρομυκίνη γαμθρομυκίνη ελεανδομυκίνη σπειραμυκίνη τιλδιπιοσίνη τιλμικοσίνη τουλαθρομυκίνη τυλοσίνη τυλβαλοσίνη	ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ
		Κεφαλοσπορίνες 1ης και 2ης γενιάς και κεφαμυκίνες κεφακετρίλη κεφαδροξίλη κεφαλεξίνη κεφαλότιο κεφασιρίνη κεφαζολίνη	Λινκοσαμίδες κλινδαμυκίνη λινκομυκίνη πιρλιμυκίνη	Πλευρομυτιλίνες πιμουλίνη βαλνεμουλίνη	
Δ	Αμινοπενικιλίνες, χωρίς αναστολείς β-λακταμάσης αμοξικιλίνη αμπικιλίνη μεταμπικιλίνη	Αμινογλυκοσίδες: μόνο σπεκτινομυκίνη σπεκτινομυκίνη	Σουλφοναμίδες, αναστολείς της αναγωγής του διϋδροφυλλικού οξέος και συνδυασμοί φορμωσουλφαθειάζολη φθαλυλοσουλφαθειάζολη σουλφακεταμίδη σουλφαχλωρυπιριδαζίνη σουλφακλοζίνη σουλφαδιαζίνη σουλφαδιμεθοξίνη σουλφαδιμίδη σουλφαδοξίνη σουλφαφουραζόλη σουλφαγουανιδίνη	σουλφαλένιο σουλφαμεραζίνη σουλφαμεθιζόλη σουλφαμεθοξαζόλη σουλφαμεθοξυπιριδαζίνη σουλφαμονομεθοξίνη σουλφανιλαμίδη σουλφαπυριδίνη σουλφρακινόξαλη σουλφαθειάζολη τριμεθοπρίμη	ΣΥΝΕΤΗ ΧΡΗΣΗ
	Τετρακυκλίνες χλωρτετρακυκλίνη δοξυκυκλίνη οξυτετρακυκλίνη τετρακυκλίνη	Αντισταφυλοκοκκικές πενικιλίνες (πενικιλίνες ανθεκτικές στη β-λακταμάση) κλοξακιλλίνη δικλοξακιλλίνη ναφκιλλίνη οξακιλλίνη			
	Φυσικές πενικιλίνες στενού φάσματος (πενικιλίνες ευαίσθητες στη β-λακταμάση) βενζαθινική πενικιλίνη βενζυλοπενικιλίνη βενζαθινική φαινοξυμεθυλοπενικιλίνη υδροϊωδιούχος πεναιθαμύτη	φαινετικιλίνη φαινοξυμεθυλοπενικιλίνη προκαϊνούχος βενζυλπενικιλίνη	Κυκλικά πολυπεπτιδία βακιπρακίνη	Νιτροϊμιδαζόλες μετρονιδαζόλη	
			Στεροειδή αντιβακτηριακά φουσιδικό οξύ	Παράγωγα νιτροφουρανίου φουραλταδόνη φουραζολιδόνη	

Άλλοι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Κατά τη συνταγογράφηση αντιβιοτικών, σε συνδυασμό με την κατηγοριοποίηση, θα πρέπει να λαμβάνεται επίσης υπόψη η **οδός χορήγησης**. Στον κατάλογο που ακολουθεί αναφέρονται οδοί χορήγησης και είδη σκευασμάτων ανάλογα με τις εκτιμώμενες επιπτώσεις στην αντοχή στα αντιβιοτικά, με κατάταξη από τις μικρότερες προς τις μεγαλύτερες επιπτώσεις.

Τοπική ατομική θεραπεία (π.χ. συσκευή ενδομαστικής ένεσης, οφθαλμικές ή ωτικές σταγόνες)

Παρεντερική ατομική θεραπεία (ενδοφλέβια, ενδομυϊκή, υποδόρια)

Από του στόματος ατομική θεραπεία (δηλ. δισκία, από του στόματος bolus)

Ενέσιμη ομαδική θεραπεία (μεταφύλαξη), μόνο εφόσον αιτιολογείται δεόντως

Από του στόματος ομαδική θεραπεία μέσω πόσιμου νερού/υποκατάστατου γάλακτος (μεταφύλαξη), μόνο εφόσον αιτιολογείται δεόντως

Από του στόματος ομαδική θεραπεία μέσω της ζωοτροφής ή προμιγμάτων (μεταφύλαξη), μόνο εφόσον αιτιολογείται δεόντως

Πλήρης έκθεση της AMEG: <https://bit.ly/30ZEuRi>